

Tuomiokirkon kuoriurkujen suunnitelmien hyväksyntä ja luvan hakeminen Kirkkohallitukselta

190/03.03.01.00/2026

Yhteinen kirkkoneuvosto 23.9.2026

Esittelijä Kiinteistöjohtaja Kalle Luoma

Esittely Turun tuomiokirkon peruskorjauksen yhteydessä on tarpeen rakentaa uudet kuoriurut, jotka vastaavat messumusiikin ja konserttien tarpeisiin. Nykyisistä kuoriuruista luovutaan. Tuomiokirkon pääurut eli lehteriurut sijaitsevat kirkkosalin takaosassa. Matka uruista pääkuorissa sijaitsevalle alttarille on noin 60 metriä. Myös etäisyys kirkkosalin etuosan keskiaikaiseen kuoriin, messujen ja konserttien pitopaikkaan, on sekin noin 40 metriä.

Katedraalin akustiikka on erinomainen, mutta pitkä jälkikaiku ja etäisyydet asettavat haasteita. Uudet kuoriurut toimivat valmistuttuaan sekä itsenäisenä konsertti-instrumenttina että säästysurkuina jumalanpalveluksissa ja konserteissa.

Turun tuomiokirkko on yksi Suomen tärkeimmistä konserttikirkoista. Se on maan ainoa keskiaikainen katedraali ja sillä on poikkeuksellisen rikas ja tasapainoinen akustiikka. Kuuden sekunnin jälkikaiku on loistelas, erityisesti urkujen soinnille. Uusien kuoriurkujen pillistö rakennetaan kirkon etuosan sivulaivaan, noin kolme metriä lattian yläpuolelle. Tämä mahdollistaa täysin uudenlaisia sointikokemuksia Suomessa.

Kuoriurkujen sijoittaminen tekee mahdolliseksi niiden käytön osana suurien kuorojen ja sinfoniaorkesterien esityksiä, mutta myös soolosoittimena konserteissa. Erityisen kiinnostavaa on mahdollisuus esiintyä suurten ryhmien kanssa niin, että kaikki voivat olla yhteydessä toisiinsa. Uutta on myös se, että kuoriurut voivat tarvittaessa korvata orkesterin, mikä mahdollistaa soolokonserttien pitämisen vain kahden henkilön voimin. Samoin kuorot voivat esittää suuria teoksia, joissa urut korvaavat sinfoniaorkesterin.

Tuomiokirkon ainutlaatuinen tila ja akustiikka yhdessä uusien urkujen kanssa luovat perustan monipuolisemmille ja ennenkokemattomille elämyksille. Tämä on kulttuuriteko, joka tuo iloa ja kokemuksia jopa vuosisatojen ajan.

Tuomiokirkon kuoriurkujen suunnittelua on jatkettu tiiviissä yhteistyössä Museoviraston, kanttoreiden sekä kehitysvaiheen urkurakentajan kesken. Urkuja on pienennetty, jotta ikoninen keskikäytävän näkymä ei muutu ja jotta soittimesta ei tule hallitseva. Nykyisessä suunnitelmassa on 57 + 4 äänikertaa.

Suunnitelmat ovat liitteenä.

Kuoriurkujen kustannus noin 2,3 miljoonaa euroa ei sisälly varsinaisen peruskorjauksen kustannusarvioon. Kuoriuruille on saatu 500 tuhannen euron erillinen lajoitus. Lahjoituksia hankkeeseen otetaan edelleen vastaan, mikäli asiaan liittyen kiinnostusta hankkeeseen esiintyy ulkopuolisilta tahoilta.

Kuoriurkujen toteuttamisesta päätetään yhteisessä kirkkoneuvostossa ja yhteisessä kirkkovaltuustossa ja toteuttaminen vaatii myös Kirkkohallituksen luvan. Jotta yhteinen kirkkoneuvosto ja valtuusto voivat hyväksyä suunnitelmat, tulee suunnitelmista saada Museoviraston, Turun tuomiokirkkoseurakunnan ja Åbo svenska församlingin lausunnot.

Rakennustoimikunta on osaltaan hyväksynyt kuoriurkujen suunnitelmat kokouksessaan 11.8.2026 sekä päättänyt pyytää lausuntoa Museovirastolta, Turun tuomiokirkkoseurakunnalta ja Åbo Svenska församlingilta.

Pyydetty lausunnot on saatu ja ne ovat liitteenä. Kuoriurkujen toteuttaminen vaatii myös Kirkkohallituksen luvan. Kun lausunnot on saatu, rakennustoimikunta päättää toimittaa suunnitelmat edelleen yhteiseen kirkkoneuvostoon ja yhteiseen kirkkovaltuustoon hyväksyttäväksi ja hakea Kirkkohallituksen lupaa kuoriurkujen toteuttamiseen. Suunnitelmiin tehdään pieniä muutoksia ja tarkennuksia suunnittelun edetessä mm. teknisten reunaehtojen ja lausuntojen perusteella.

Lapsivaikutusten arviointi:

Asiakohdalla on kirkkojärjestyksen 10 luvun 4 §:ssä tarkoitettuja lapsivaikutuksia. Vaikutusten arvioinnissa on todettu, että päätös vaikuttaa lasten ja nuorten osallistumismahdollisuuksiin ja seurakunnan toimintaan osallistumiseen varsinkin musiikin saralla. Vaikutukset on arvioitu valmistelun yhteydessä ja otettu huomioon päätösehdotuksessa.

Esitys

Yhteinen kirkkoneuvosto päättää osaltaan hyväksyä Turun tuomiokirkon kuoriurkujen suunnitelmat ja hakea Kirkkohallitukselta lupaa kuoriurkujen toteuttamiselle sekä esittää yhteiselle kirkkovaltuustolle, että se päättää:

1. hyväksyä kuoriurkujen suunnitelmat
2. hakea Kirkkohallitukselta lupaa kuoriurkujen toteutukselle.

Päätös